

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231

דע את ביטחונך ביטחון עצמי

שתי מערכות ביטחון - ביטחון בקב"ה וכוח של בייחון הקיים בתוך נפש האדם עצמו

בתוך מכלול מערכת הביטחון שבנפש האדם קיימות שתי קומות: קומה עליונה - ביטחון בבורא ית"ש, קומה תחתונה - כוח של ביטחון שקיים בתוך נפש האדם, כביכול לבטוח בעצמו.

בפרקים הקודמים עסקנו בקומה העליונה של מערכת הביטחון, ביחס לקב"ה: הביטחון הוא הצירוף לאחד, והפחד עניינו שלא להתנתק מה- 'אחד'. דנו בביטחון השורשי בבורא ית"ש: חלקי הביטחון, שיטות הראשונים במהות כוח הביטחון, וכן בפחד שהוא הפכו של הביטחון. כעת נפנה לעסוק בסניף נוסף, שהוא הקומה התחתונה של מערכת הביטחון, כוח של ביטחון שאדם חש כלפי עצמו.

כמובן שהביטחון השלם הוא ביטחון שהאדם בוטח בבורא ית"ש. ברם ישנו רובד נמוך יותר של ביטחון בקומת נפש האדם עצמו, בימינו קוראים לזה - 'ביטחון עצמי', הביטחון של האדם בעצמו. מושג זה של 'ביטחון עצמי' אינו קיים בחז"ל, אך אנו נשתמש במושג זה כלשון מושאל לצורך הדיון, כיוון שהוא המונח המקובל בימינו.

ישנם כאלו שממבט ראשון יראה להם כי הרעיון שאדם יבטח בעצמו, ביכולתו בכישרונותיו מופקע מכל וכל. אמנם יש בכך מן האמת, כי באופנים מסויימים הביטחון העצמי נובע ממקומות רעים גסים ומגושמים מאוד בנפש כמו גאוה ושחץ בבחינת 'כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה', וביטחון עצמי זה הוא ממש בחינה של עבודה זרה.

ואכן כפי שהקדמנו, ברור הדבר כי התכלית הנרצית הינה ביטחון שלם וגמור אך ורק בבורא ית"ש. אולם כיוון שנשגבות מעלה זו אינה ברת השגה בשלימות בהנהגת העולם הזה, בששת אלפי השנים שהעולם מונהג בהסתרה, הרי שאצל כל אדם האמונה והבייחון בקב"ה מגיעים עד לסף מסויים לפי מדרגתו של כל אחד ואחד. מתחת לסף אמונה וביטחון אלו, ישנו כוח בנפשו של כל אדם ואדם באשר הוא אדם, בו הוא תופס ומזהה כי כביכול פעולותיו נפעלות מכוחו שלו. אחד מהכוחות החשובים המניעים את האדם להסכים עם עצמו לצאת לפעולה או למהלך מסוים, ואף מלווה אותו לאורך כל דרך ביצוע הפעולה מתוך יציבות נפשית שתוביל להצלחה, הוא הכוח שהאדם בטוח בעצמו.

דע את שמחתך שורש שמחת חודש אדר פרק ב'

רצון ידאיו

נשוב עתה ונבאר ביתר ביאור, נאמר בנפתלי שבע רצון, על זה אומרים חז"ל בספרי (ברכה יד) שעליו נאמר רצון יראיו יעשה, מאיזה רצון הוא שבע, מהרצון שלו לעשות את רצונו יתברך שמו, בזה הוא שבע, על דרך שנאמר בחז"ל (ברכות יז, ב) רצונו לעשות רצונך. אם כן ממה הוא שבע בעומק, מרצונו יתברך שמו. זה נפתלי שבע רצון.

ממה הצדיקים שבעים? רצון יראיו יעשה. ממה בעומק הצדיק שבע, אם עבר יום שלם, והוא העמיד את עצמו בנקודת הרצון האמיתית, כאשר נגמר היום, מה הוא מרגיש בליבו? שבע. אנחנו לא מדברים על שביעת הכרס כמובן. אבל בלב שלו הוא שבע. למה הוא שבע? כי הוא גילה את תוקף הרצון האמת. הוא ביטל את רצונו מפני רצון בוראו, ואם הרצון התקיים או לא התקיים, מה לי בכך? ורצון הבורא יתברך שמו, הוא זה שהתקיים לבסוף. זה נקרא בעומק שחוק.

שמחה עיניינה כמו שנאמר, שהדבר יצא מהכוח אל הפועל, מראשיתו עד אחריתו, זה שמחה. אך שחוק עינינו, שהרצון לא יוצא מהכוח אל הפועל, אלא שאני שמח בעצם הרצון. רצון הבורא יתברך שמו בעומק, יוצא מהכוח לפועל. כלפי רצונו יתברך שמו, אני שמח. כלפי רצוני שלי שלא יצא לפועל, אני שחוק.

על כן שכקורה שהדבר נעשה בהיפך ממה שנראה לי, שצריך שיעשה, אם רציתי משהו אחד, והקב"ה עשה הפוך, אז אני שחוק ושחוק את הרצון שרציתי. זה שחוק אחד. ואני שבע מעצם הרצון, שאני רוצה את רצון הבורא יתברך שמו.

זה סוד אדר. יש בו שמחה, ויש בו שחוק. על מה השמחה, ועל מה השחוק. השמחה היא שמחה על מה שרצונו יתברך שמו, יצא מהכוח אל הפועל בשלמות. מה שהקב"ה רצה, זה מה שיהיה. הכל צפוי. אבל מה שאני רציתי? יכול להתבטל. אני צריך לעשות את הדברים לרצות כפי שראוי. ואיך הם יצאו לפועל, יכול להיות שזה יצא לגמרי אחרת מתפיסתי. על רצוני שלי שלא יצא לפועל, אני שחוק. על רצונו יתברך שמו, שיצא מהכוח לפועל בכל התהליך, אני שמח. כאשר שני הדברים

מצורפים בנפש, זה שחוק ושמחה ראויים זה לזה. זה נקרא משתה ושמחה.

ים ודרום ירשה

זהו מה שנאמר בכתוב, נפתלי שבע רצון ים ודרום ירשה. אומר הרמב"ן על המקום, ים, זה אותו מקום ששם כביכול הקב"ה, עושה שם כרצונו, אך כאשר האדם נמצא ביבשה, נראה לו לפחות, שהוא יכול לעשות מה שהוא רוצה. אבל כשהוא נמצא בים, הוא רואה שהוא לא יכול. כל מה שהאדם יעשה, אם מגיע גל קצת יותר חזק, אין מה לעשות. שום דבר. אפילו בדורנו אנו, אפילו אם הוא יפחית מכובד הספינה, אחרי זה יגיע גל יותר חזק, שהוא יכול להטביע את הספינה. ים זה מקום שכולו מגלה את רצון הבורא יתברך שמו. על כן אמרו חז"ל שספנים כולם צדיקים, תמיד ברור להם שזה תלוי ברצון הבורא יתברך שמו. אם כן ים זה נקרא מקום, שהקב"ה גלוי בו. רצונו של הקב"ה גלוי בו.

אבל ביבשה אין זה כן, כי מדוע היא נקראת יבשה, אומר הרמב"ן דבר מבהיל, כי היא יבשה מרצון ה' כביכול. שם נראה לבן אדם שהוא יכול לעשות את רצון עצמו, מה שהוא רוצה. מה ההבדל בין עולם הזה לעולם הבא, עולם הבא מתגלה בו רק רצון הבורא, יתברך שמו. העולם הזה מה מתגלה בו? בחירה. אדם יכול לעשות מה שהוא רוצה כביכול. עולם הבא אין בו בחירה. באלו ימים אשר אין לי בהם חפץ. אז מה מתגלה שמה? רק רצון הקב"ה. אבל מה מתגלה אצלנו, הקב"ה נתן לנו את הבחירה. ובחרת בחיים. הוא נתן לנו כוח לבחור. ברגע שהוא נותן לנו כוח לבחור, יכול להיות עושי רצונו, ויכול להיות עוברי רצונו.

אומר הרמב"ן נפתלי מחבר ים ודרום ירשה. איזה מקום הכי יבש בעולם? הדרום. נקרא דרום ששם חמה דרה. ולכן היא מיבשת את הכול. ים זה מקום שמתגלה רצון ה'. יבשה זה מקום שמתגלה רצון האדם. ולפי דבריו מבואר יפה מה שנאמר

בחז"ל (ברכות נא, א) שאדם שמברך על כוס מלא, זוכה לנחלת שני עולמות. עולם הזה ועולם הבא. מאיפה לומדים את זה? מנפתלי. לפי שזה כוחו של נפתלי לחבר בין העולם הזה לעולם הבא.

יצרת לשחק בו

זהו מה שנאמר בגמרא (חגיגה יב, ב) שאחר מהרקיעים נקרא שחקים, ששם שוחקים מן לצדיקים, השחוק הוא מלשון של שחקים, איזה מזון יש שם? על זה נאמר: נפתלי שבע רצון, הצדיק שבע ברצונו הטוב.

זהו הביאור לדברי הרמ"ע מפאנו, שכאשר האדם חושב במחשבתו, לעשות מצווה, ונאנס ולא עשה, על ידי כן הוא בעצם זוכה להתחבר, למה שנקרא בלשון חז"ל סעודה של לויתן. כי זה השכר בנפש, על מה שעיקרא חשבת לעשות, אפילו אם לבסוף עשיתי, ויש שכר שאני מקבל על מה שרציתי, וחשבת לעשות.

זה סעודה של לויתן לעתיד לבוא. יש פה דין של שחוק. כמו שמצינו בגמרא (עבודה זרה ג, ב) שבשלש שעות אחרונות של יום, הקב"ה שוחק. שנאמר (תהלים קד, כו) לויתן זה יצרת לשחק בו. זה הסעודה שם, משם שבעים. נפתלי שבע רצון, מי שזוכה לאותו שחוק של קדושה, הוא יזכה לאכול מסעודת לויתן לעתיד לבוא.

ובעומק, יותר ממה שהעגל רוצה לינק, הפרה רוצה להניק. אם כן גם שעשיתי, תמיד רציתי לעשות יותר. גם באותו מעשה. הנחתי תפילין, רציתי להניח אותם יותר טוב. התפללתי תפילה, רציתי להתפלל יותר טוב. אף פעם לא הצלחתי להוציא את הרצון מהכוח לפועל בכול מה שאני עושה. בכללות החיים לא רציתי להוציא את הרצון מהכוח לפועל, ובפרטות בכל מעשה ומעשה, לא הצלחתי להוציא את הרצון מהכוח לפועל בשלמות. על הרצון הזה, הקב"ה משלם שכר. השכר שהקב"ה משלם על זה, זה נקרא שחוק, רציתי וזה לא יצא לפועל. זה נשחק, זה לא

יצא לפועל. אבל ממה הייתי שבע? מעצם רצוני. הקב"ה שהוא משלם שכר סעודה של לויתן, למי הוא משלם אותה? למי ששבע מהרצון הזה. מי ששבע מהרצון הזה הוא זה שיכול להיכנס, לסעודתו של לויתן. לויתן זה יצרת לשחק בו. אז ימלא שחוק פינו.

סעודת לויתן זה סעודה שכולה שחוק. כי נאמר בחז"ל (בבא בתרא עד, ב) שהקב"ה יצר את הלויתן זכר ונקבה, ואחד מהם סרסו, ואת השני מלחו לסעודה לעתיד לבוא. זהו עצם השחוק, שיצרו זכר ונקבה, בסוף הם לא יכולים להוליד, אם כן בשביל מה צריך זכר ונקבה, אם הם לא מולידים לשם מה צריך את זה.

מהו השכר שאנחנו מקבלים לעתיד לבוא? לעתיד לבוא אנחנו מקבלים שכר, לא על מה שעשינו. נקבל שכר על מה שחשבנו, ונאנסנו ולא עשינו, על זה נקבל שכר. זה עיקר השכר לעתיד לבוא. כי על מה שעשינו, השכר הוא כאן בעולם המעשה, כמו שנאמר (פאה א, א) פירותיהם בעולם הזה, וכמו שנאמר בגמרא (סוטה מו, א) שמעשיהם של צדיקים נקראים פירות. אבל כאשר יוצאים מעולם המעשה לעולם הבא, שם אין בו מעשה. יש שני מיני שכר. על מה שעשיתי בפועל, הקב"ה משלם שכרו כאן בעולם. זה לא שכר לעתיד לבוא, זה לא עולם המעשה שם. אי אפשר לבקש שם שכר על זה. שמה משלמים שכר, על מה שרציתי ועשיתי, ועל מה שרציתי ולא עשיתי.

זה סוד פורים. מה זה פורים, (בראשית א, כח) פרו ורבו. מה קרה לאותו פרו ורבו, אצל הלויתן בשעת יצירתו, הוא התפורר. זה השחוק. זה נקרא סעודתו של לעתיד לבוא. השחוק מעמיד שביעה מרצון. זה כל היצירה שנקראת לויתן. היא יצירה שמיום ראשון שהיא נוצרה, היא כבר התבטלה. אין לך שחוק גדול

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

שאין בהם, אותם הוא פגש בעברו.

ברור כי כל חלקי ביטחון הדומים ושייכים לתחום זה, הינם שטות והבל ומקורם במידות הרעות. על כן, לא נעסוק ברובד שפל זה כלל.

נעמוד על מקור כוח נוסף בנפש היכול לשמש לאדם משענת להיסמך עליה ולינוק ממנה תחושת ביטחון בעצמו. ישנם אנשים עם מודעות עצמית המכירים את כוחות נפשם, הם מודעים לתכונות הטובות שבאמת קיימות אצלם. אדם כזה, פרט לעצמו רשימה ארוכה של כלל התכונות והיכולות הטובות שלו, ערך וסידר אותם. כך הוא קיבל מבט ברור על מערך הכוחות הכללי שלו. במידה והוא מצא כי נפשו חזקה בנקודות רבות, אזי הוא שואב מכך ביטחון כללי בעצמו. אדם כזה מרגיש טוב מאוד עם עצמו, הוא נגש לכל פעולה או מהלך מתוך ביטחון ביכולות ובכישרונות הרבים בהם הוא התבונן, ובטוח הוא שהם יעמדו לו להצליח בדרכו.

על דרך זו אך בצורה יותר פרטנית וממוקדת, ישנם בני אדם ברי דעת המודעים לכך שבתחומים מסוימים קיימים אצלם הכוחות הכשרונות והיכולות לפעול ולהצליח, על כן בשטחי החיים הללו יש להם ביטחון בעצמם. בתחומים עניין אחרים, בהם אין הם ניחנים בכישורים הנדרשים, שם הם מוכרחים להיסמך על עזרה חיצונית, על כן בכניסתם לפעולה ב'משבצות' הללו, הם כבר אינם יכולים להפגין ביטחון עצמי נרחב.

אלו הן הגלדים הגסים והחיצוניים יותר בנפשות בני אדם שיכולים להוות מקור לתחושת ביטחון עצמי. אולם גלדים אלו אינם שכיחים כל כך, הם תופסים שטח צר במרחב האוכלוסיה של בעלי הביטחון העצמי. ואף שאפשר להרחיב עוד בנקודות החיצוניות ולהכביר בדוגמאות ובפנים הרבות שמתפרטים מהכללים שהצענו, אך לא תהיה בתוספת זו תועלת מרובה. על כן, נפנה כעת לעסוק בנקודת המרכז הפנימית בנידון במושג - 'ביטחון עצמי'.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

על כן, בפרק זה נעסוק במערכת זו של הכוח הנפשי של האדם שבטוח בעצמו. נסקור מה הן המקורות מהן יכול לנבוע כוח זה. נכיר את הטעויות וההטעויות הקיימות סביב הנושא, המולידות ביטחון עצמי מדומה ונכזב. נבאר מהו השורש האמיתי ממנו ראוי לינוק ביטחון עצמי אמיתי ומתוקן. נלמד כיצד יכול האדם לזהות ולהכיר שורש זה בתוך עצמו. ונבין כי הביטחון העצמי הנולד משורש זה, והוא המהווה בסיס ויסוד עליו האדם בונה את בניין נפשו, וסולל את דרכו הייחודית המיועדת לו לעבוד את בוראו בדיוק על פי הטבעיים שיוצרו הטביע וחקק בו.

ביטחון עצמי הנובע מרובדי נפש חיצוניים

כל אדם עם קצת מודעות עצמית, מכיר וחש בתוך נפשו כוח של ביטחון שהוא בטוח בעצמו. ישנם מספר גורמים בנפשות בני אדם שיכולים להעניק להם תחושת ביטחון בעצמם. אולם מתוך שלל הגורמים ישנו מעין אחד שורשי אמיתי ממנו נובע ביטחון עצמי אמיתי, אך מעט מזעיר מבני האדם מגלים אותו, ומרוויים את צמאונם ממנו. לרוב אנשים יונקים את הכוח לבטוח בעצמם ממעיינות נכזבים אחרים. על כן, לעת ניסיון ביטחונם זה מכזב בהם, הוא מתגלה כמשענת קנה רצוף, ביטחונם מתפוגג ומסתלק ומותיר אותם ללא יציבות נפשית.

לפני שנתחקה אחר המעיין השורשי האמיתי ממנו נובע הביטחון העצמי המתוקן, נסקור ראשית את אותן מעיינות נכזבים מהם שואבים אנשים את הכוח לבטוח בעצמם.

הרובד התחתון ביותר בנפש ממנו מקבל האדם כוח ביטחון בעצמו הוא מידת הגאווה. בבחינת 'דל גאה', האדם מתגאה במה שאין בו. מידת הגאווה עלולה לנסוך באדם תחושת ביטחון עצמי מדומה על סמך תכונה או מידה שבקושי קמצוץ ממנה קיים במציאות בנפשו. לדוגמה: ישנו אדם שאינו קבלן מוסמך, אך הוא בטוח בעצמו שהוא יכול לבנות בניינים. אדם שלא הוכשר ולא הוסמך להיות חשמלאי, אך הוא בטוח בעצמו שביכולתו להקים תשתיות חשמל מורכבות. וכן על דרך זו, כל אחד יכול להיזכר בגאווותנים רבים הבטוחים במה

נפש החיים - שער ד' בקרב בחינות ספרים בארץ

קודם שנתחיל ללמוד את שער ד' בספר נפש החיים, נקדים חמשה הקדמות נחוצות הנצרכות להבנת סוגיית התורה, שהיא הסוגיית אשתתבאר כאן בשער ד'. ונזכיר בתחילה את תוכן ההקדמות בקצרה, ולאחר מכן נפרטם אחת לאחת. הקדמה א' - צורת הלימוד של ספר נפש החיים שער ד'. הקדמה ב' - הגדרתו של עסק המוסר ביחס לעסק התורה, ושיעור הזמן הראוי לעסק המוסר. הקדמה ג' - פתיחה לשער ד' - דוגמאות לבחינת האדם את עצמו בהשגתו וחיבורו לתורה. הקדמה ד' - בירור מהיכן עיקר חיבורו של האדם לתורה - משכלו או מלבו. הקדמה ה' - הצורך בחיבור עומק נפש האדם לתורה - 'אורייתא וישראל חד'.

וז"ל, אבך סופרים - והוא עפרוריות של עיבוד הקלפים או של קסת הסופר (הוא מדברי הערוך, ועוד ראשונים). ועיין רש"ש על אתר וז"ל, אבך סופרים שהסופרים מדבקים בו ניירותיהם, והוא אבך הריחים, עיין פסחים מב, עכ"ל. והנה אמרו חז"ל (ילק"ש, כי תשא, תז) שמשויורי דיו שבקולמוס קרן פני משה, והיינו שבעומק שורש קירון פני משה מבחינת אבך שבשויורי הקולמוס, ומשה הוא הסופר שכתב את כל התורה, ודו"ק.

ואמרו (ספרי זוטא, כז, כ) ונתת מהודך עליו - מן ההוד שניתן עליך מהר סיני, שנאמר וראו בני ישראל את פני משה כי קרן עור פניו (שמות, לד, לה), מלמד שקרנים היו יוצאות מפני משה כקרנים שיוצאות מגלגל חמה שנאמר כאור תהיה קרנים מידו לו (חבקוק, ג, ד). ד"א, מהודך ולא כל הודך, למה משה דומה ל"אבוקה" שהיא דולקת ודלקו ממנה כמה נרות, אבל אורה של אבוקה לא חסר כלום, כן לא היתה חכמתו של משה חסרה כלום.

והיינו שאור פני משה בא מן שויורי דיו, בחינת "אבך" כנ"ל, ולכך היה מאיר "כאבוקה". והיינו כי יש בחינת אבך לשון מאבך ומלחמה, ויש בחינת אבך מלשון חבק, אבך - חבק, כמ"ש בחולין (צא, ע"ב) על יעקב ויאבך - ויחבק (ועיין רמב"ן על פסוק זה, על אתר). והוא דבר והיפוכו. אבך - פיזור, חבק - אחדות. וזהו תיקונו של משה בבחינת אבך שנהפך מפיזור לאחדות, ועי"ז נעשה מאבך אבוקה, שכל מהותה חיבור חלקי אור. ועיין ליקוטי מוהר"ן (תורה ד) וז"ל, אבוקה של אור, זה ת"ח, שהוא אבוק באור התורה. ועיין פמ"ג (או"ח, א) וז"ל, אבוקה - ב' נרות קשורין יחד, כמו ויאבך איש עמו, לשון קשירה, תשבי. עיין מ"א (רצ"ח, ד. ותל"ג, ו).

ובעומק גדר אבוקה הופך נר לאור, והופך לילה לדין של יום, כמ"ש בפר"ח (יו"ד, פט, ט) וז"ל, אלמא דאבוקה בלילה הוי כיממא. וזהו בחינת פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה, והיינו שמשה הפך לילה ליום, שע"י הארתו בחינת אבוקה נעשה אף בלילה פני חמה. וזהו שקרן אור פניו אף בלילה כיום. ובזה נבדל משה מכל החכמים והצדיקים שעליהם אמרו (זוה"ק, תיקונים, עז, ע"א) אבוקה - הכי אוקמהו מארי מתניתין, דצדיקים קיימין קמי שכינתא כנר לפני אבוקה, עי"ש. משא"כ משה ששכינה מדברת מתוך גרונו, הוא במדרגת אבוקה.

שבת, לח, ע"ב - ולא יטמיננה בחול ובאבך דרכים בשביל שתצלה. והנה שורשו הפנימי של אבך דרכים, מתבאר בדברי המהר"ל (גור אריה, וירא, יח, ד) וז"ל, דע, כי הערבים הם נוסעים ממקום למקום, ואין להם חנייה וישוב רק הם יושבי אהלים, ולפיכך הם הולכי דרכים ויש להם אבך תמיד ברגליהם, ולפיכך הם משתחווים לאבך, שהערבים היו אומרים שהם נתונים תחת שר הדרך, שהרי הם הולכי דרכים תמיד, ולפיכך היו הערבים משתחווים לאבך שברגליהם, שהוא אבך דרכים. וכמו שהעובדים למזל טלה היו עובדים לבהמות, מפני שהבהמות במזל טלה, כך הערבים, מפני שהיו עובדים למזל הדרך, לכך היו משתחווים לאבך דרכים שברגליהם, עכ"ל. ועיין עוד בדבריו בב"מ (פו, ע"ב). והבן שזהו מהותו של אבך, שכיון שהוא דק וקל, לכך אינו קבוע במקום מסוים אלא נע ונד בחינת נע בדרך תמיד, ודו"ק. וזהו בחינת אבך שהיה במכת שחין שהלך בכל מצרים, ודו"ק. עיין ירושלמי (פסחים, ה, ה).

וזהו דוקא באבך שנדבק ברגלים שנע ונד, אולם אבך דרכים שבארץ נתקשה ונדבק, כמ"ש בחולין (נב, ע"א), עי"ש. ועל אבך זה אמרו שאסור להטמין באבך דרכים בשביל שתצלה. ואבך זה חוזר ומצטרף לעפר, ונעשה כעפר. אולם אינו כעפר שראוי לזריעה אלא גדרו אבך, וכמ"ש בזה"ק (וישלח, קע, ע"א) מה בין אבך לעפר, דא אבך דאשתאר מן נורא (והבן שיש אבך מן העפר, ויש אבך מן האש, אפר, והממוצע ביניהם הוא אבך דרכים שהינו חם ואפשר ליצלות בו, ודו"ק) ולא עבד איבין לעלמין, עפר דכל איבין נפקי מניה. ועיין ספר הליקוטים (וזאת הברכה, ז) וז"ל, הקליפות, ונקרא שם מדבר, כי עפרו נקרא אבך דרכים, ואינו ראוי לזריעה.

ועל אבך הדק הנ"ל, בחינת אבך דרכים שאינו נתקשה, אמרו (שבת, קד, ע"ב). ועיין רש"י שם ב' לשונות) כתב במשקין, במי פירות, באבך דרכים, באבך הסופרים, ובכל דבר שאינו מתקיים, פטור. אבל אבך הגס כאותה ששנינו בחולין (נ"ב), הוה דבר המתקיים. והבן שכבר נתבאר לעיל שאבך בגימט' עגל. והנה ע"י חטא העגל נשתברו הלוחות, והאותיות שבלוחות פרחו באויר. והיינו שע"י חטא העגל נהפך הכתב שבלוחות, מדבר המתקיים לדבר שאינו מתקיים, ונעשה הכתיבה בלוחות בבחינת כתב באבך, ודו"ק.

שבת, קד, ע"ב - כתב במשקין, במי פירות, באבך דרכים, באבך סופרים. ופרש"י אבך סופרים, עפרורית של קסת הסופר. אולם יעויין פני משה (ירושלמי, שבת, פ"ב, ה"ה)

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

חיי שרה | י-ש

ישמעאל, י-ש, מעאל, לשון מעילה, מועל ומחלל את היש. לעומת ישראל, י-ש-ראל, יש דתיקון, י-ש-רל"א, כנודע.

והנה שורש היש בשמו ית', "שדי", י-ש-ד. וכמ"ש חז"ל על שם זה, שאמר לעולמו די, ושיש די באלקותו לכל בריה ובריה. כי הוא ית"ש, הוא ה"יש" האמיתי, כנודע. ויש די באלקותו לכל נברא, והיינו גילוי היש האמיתי ליש הנברא. וזהו מדרגת ישראל שמגלים את היש האמיתי. וזהו במדרגת נפש, ישראל. ובמדרגת עולם, שורש גילוי זה במדרגת שמים, י-ש-מם. היפך ארץ, שנראית כחסרה, ואין לה די במה שיש לה. אולם גם בארץ יש מקום לגילוי זה, והוא ירושלים, י-ש-רולים, כי שם יש גילוי שלם, ירו-שלם, מעין השמים, ושם שער השמים, שם נגלה היש האמיתי. ובנין הבית נעשה ע"י שמיר, י-ש-רם. ובפרט במקום הקרבת הקורבנות, קרבן שלמים, י-ש-למם. וכבר התחיל גילוי זה במשכן שילה, י-ש-לה.

ובמדרגת זמן זהו שבת, יום השביעי, שביעי, י-ש-בעי. ומעין כך יוה"כ, שבת שבתון, שהוא יומו של הקב"ה. ומכח כך נסתלק ביוה"כ הפגם של חשבונות רבים, וחוזר ומתגלה הארת האלקים עשה את האדם ישר, י-ש-ר.

ותחילת תיקון זה שנשא אברהם את שרי, י-ש-ר. אולם יצא מהם פסולת, ישמעאל, י-ש-מעאל, וכן יצא מהם עשו איש שעיר, י-ש-רע. ועי"ז נופל אדם ממדרגת איש, א-יש, למדרגת אנוש. ושורש הנפילה ע"י אדה"ר, שאכל מעץ הדעת, ולחד מ"ד גפן היה, יין, תירוש, י-ש-תרו. ואברהם תיקן חלקו, ועיקר התיקון ביעקב, ישראל, כנ"ל, ובפרט בזרעו, יששכר, י-ש-שכר, והפסולת בישמעאל ועשו, כנ"ל. ושורש תחילת הקלקול בחוה שנברא שטן עמה, וצורת יצירתה ע"י שינה, ישן, י-ש-ן. והבן שכל שינה הוא נפילת היש. כי האדם נברא עפר מן האדמה, והקב"ה נתן בו מים, "ואד יעלה מן הארץ". וע"י החטא מסתלק המים, אד, החיות, ונשאר עפר, עפר אתה ואל עפר תשוב. עפר יבש, י-ש-ב. ב' יש, ודו"ק, שורש לאדה"ר וחוה.

ונח אחר עשר דורות בא לתקן זאת, ונולדו ג' בנים, שם חם ויפת. וחם נתקלקל ונתקלל. ושם עיקר התיקון, ויפת מקצת, ישכון באהלי שם, ישכון, י-ש-כון, שם יפת, ר"ת יש. והוצרכו

בני"י לירד בגלות אצל בני חם - מצרים, על מנת לברר היש, ושם יצאו בני"י ע"י משה, בחינת שליח, י-ש-לח. תיקון היש, ונעשה שלישי, של-יש. אמצעי בין ישראל לקב"ה, וכן משה שלישי לרחם, מרים - אהרן - משה, כמ"ש חז"ל. שלכך ניתנה התורה ע"י משה בחדש השלישי. וצוארו נעשה שיש בברחו מפני פרעה. שיש, י-ש-ש.

והכה את מצרים, ואחד מן המכות שחין, י-ש-חן, בירור היש. ונעשה להם ישועה, י-ש-ועה, ויצאו ממצרים. והוציאו להם משה מים מצור חלמיש, חלמ-יש. והוריד להם מן, מן שחקים, י-ש-חקם. ונתקן במ"ת ביום הששי, ש-שי. אולם נפלו בעגל, בבחינת אשר נשיא יחטא, נא-יש. ושלמות התיקון ע"י הארת דוד בן ישי, י-ש-י, והוא משיח, י-ש-מח. ובפרטות אם זכו אחשינה, י-ש-אחנה. ונקרא משיח, מלשון שיחה, י-ש-חה.

שרשי התיבות המרניבות מאמר זה: אבישג, אבישוע, אבישור, אבישי, אבישלום, אבשי, איש, אישה, אכיש, אלגביש, אלישבע, אלישיב, אלישמע, אלישפט, אשרי, אשריאל, באישון, גדיש, גרשוני, חושים, חיש, חלמיש, חמישי, חריש, חשביה, יאושיהו, יבש, יבשת, יהושוע, יהואש, יואש, יעוש, יקשן, ירבשת, ירשולים, יש, ישועה, ישי, ישיא, ישכיל, ישמעאל, ישן, ישעיהו, ישר, ישראל, ישרון, יששכר, מושי, מפלבשת, משגיא, משגיח, משי, משיח, משיזבאל, נשיא, נשיה, נשיקות, עכביש, עטישתיו, עמישדי, עשיאל, עשוי, עשיר, עשירי, עשתי, פטיש, פילגש, פישון, צורישדי, קדושים, קישון, קיש, קמשנים, קשיון, קשיטה, ריש, רשפי, שאלתיאל, שארית, תשיה, שבי, שביב, שביעי, שבניה, שגיון, שדיאור, שדי, שובבים, שויתי, שחי, שחין, שחקים, שי, שיבה, שיג, שיח, שיחה, שיט, שילה, שיר, שיש, שישק, שית, שכיה, שכניה, שכנתי, שלומית, שלי, שליח, שליט, שלישי, שלמיאל, שלמים, שלתיאל, שמונים, שמידע, שמיר, שמים, שממית, שמעי, שמעיה, שני, שנינו, שנים, שנית, שעיר, שעריריה, שפי, שפיר, שפיפן, שרי, שריד, שרביט, שריה, שריקות, שרפים, שרעפי, ששי, ששית, שתי, תושיה, תירוש, תיש, תשבי, תשי. ■ המשך

בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

אור א"ס

כתיב (ישעיהו, מד, ו) אני ראשון ואני אחרון, ומבלעדי אין אלהים. וכן כתיב (שם, מה, ה) אני הוי"ה, ואין עוד זולתי, אין אלהים. וכן כתיב (מלכים, ב, ה, טו) הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ, כי אם בישראל.

צמצום

סילוק אין סוף, ואזי נגלה (תהלים, יד, א) אמר נבל בלבו אין אלהים. ואזי כח האלהים ח"ו נגלה בחלל בבחינת אלהים אחרים. ועיין רמ"ז (זוהר, שמות) שם אלהים, כי על כן הוא לשון רבים, להורות שיתוף כביכול, שהרי השתלשלות עד שמגיע לכח החיצונים. וכן כתב שם, כי שם אלהים כולל אפילו החיצוניות היותר חיצון, שבו החיצונים והסט"א.

ועיין גר"א (תז"ח, ה, ע"ד) אלהים, גימ' כינוי, הכסא. והבן שכל כינוי הוא כיסוי לעצמות הדבר, והיינו ששם אלהים הוא גופא כיסוי לשם הוי"ה, והוא הוא עומק מדרגת הצמצום.

ועוד. נודע שם אלהים גימ' מום, לשון חסרון. ושורש כל החסרונות, חלל הפנוי. ונסתלק אור פניו כביכול ומעתה כל הבריאה אינה אלא בחינת אחורים. ועיין נהר שלום (מד, ע"א) כל בחינת אחורים הם שמות של אלהים, כנודע.

קו

כאלהים בגימ' קו. וזהו פיתוי של נחש שפתה לחוה, והייתם כאל-קים. כי הכח לסבור ח"ו להיות כאלקים, הוא מכח הקו שמקשר נברא לבורא.

ועוד. עיין מגלה עמוקות (ואתחנן, אופן מט) והוא סוד משה (חולין, קלט, ע"ב) משה מן התורה מנין, שהוא ימתיק כל כוחות הדין חוץ מאחד, שכן אומר ותחסרנו מעט מאלקים, ר"ל, י' פעמים אלהים עולה תת"ס, ומשה לא המתיק אלא תתנ"ט, והשיב בשגם הוא בשר, וכו', בגימ' תתנ"ט, ובו נמצא שחסר לו אות אחת להמתיק כל כח חות הדין שיש ב' פעמים אלהים, נ' אותיות, וכו', ועליהם בקש אעברה נ"א, ר"ל רוצה אני להעביר הירדן שנקרא כן שממש יורד דין לעולם, וכו', שהוא סוד חבל של נ' אמה (שזה ארכו של ירדן כמ"ש חז"ל). והוא בחינת חבל - קו, והבן מאוד.

עיגולים

עיין עמק המלך (שער יד, פרק קנב) בעון העגל (עיגולים דקלקול) משכו שני הכוחות הטומאה של שור וחמור בתוך אויר המדבר הזה, ונתקלקל שם אלהים, כל בנינא נפל, מי נסתלק מאלה, פירוש אמא מעל בנין שנאמר "ובפשעכם שלחה אמכם" (ישעיהו, נ, א) כמו שאומר הסבא בפרשת משפטים (עיין זוהר, שמות, קפט, ע"ב) ולכך אמרו עשה לנו אלהים, דהיינו אלהים אחרים אשר ילכו לפנינו.

יושר

מקו אחד נעשה ג' קוים. ובקו אחד, נקרא הקב"ה אלקים, וכשנתפ"ט שט לג' קוים נעשה שורש דשורש לג' שמות, הקב"ה - אלקים. ב"ד - אלהים (משפטים, כב, ח) עד האלהים יבא דבר שניהם. אלהים מלאכים. ועיין ב"ר (ח, ט) שלשתן שם אלהים. ועיין זוה"ק (זוהר חדש, בראשית, ח, ע"א) וא"ר אבהו, בא וראה כמה חשש הקב"ה על כבוד שמו הגדול שהוא יהו"ה כי זהו שמו ממש, אבל שם אלהים משותף הוא על יתר הנבראים. המלאכים נקראים אלהים, בני אדם נקראו בני האלהים, הדיינים נקראו אלהים. ועיין גר"א (משלי, ל, ט) אלהים מורה על יכולתו ית', ולכל מי שיש יכולת בידו. ועיין גר"א (בראשית, א, א) כח נקרא "אל", לכן נקרא אלהים ב"ד, כי יש להם כח.

שערות

עשו איש שעיר, כולו דינים משם אלהים, כנודע. בסוד שערות אור חוזר, דין.

ועוד. שערות דיקנא שורשם ב"ג אותיות המילוי של שם אלהים, שהרי שורש דיקנא ממוחא סתימאה שבתוכו גבורה דעתיק. ועיין פע"ח (שער הסליחות, פ"ז).

אזן

נגלה באזן אות ה', והוא שורש לשם אלקים, שהוא בן ה' אותיות. ועיין גר"א (תז"ח, לב, ע"ב) אלהים בחינת גוף לשם הוי"ה. הוי"ה הוא בד' גוונים, ד' יסודות, וכו', ואלהים ה' אותיות, כסוי, תכלת, גוון חמישי כולל ד' גוונים. ושורשם של דברים כנודע, אלהים מלא יודיין גימ' ש', ואלהים בריבוי ר', הרי ה' מאות. בחינת ה' זו.

חוטם

עיין גר"א (ליקוט ריש אד"ר) שעיקר שם אלהים הוא אלים, ואות ה' היא התפשטות ה' בתרא של הוי"ה בקרבו. והבן אלים, גימ' אף, חוטם. ושם שורש חרון אף. וכן ג"פ אלהים בגימ' חרון (עיין עץ חיים, שער כח, פ"ה). ועיין בית עולמים (קל, ע"ב, ד"ה זמיון) והם ג"פ אלהים, נגד נר"ן, והם ג"פ אלהים גימ' נחר, סוד חוטמא הנ"ל.

פה

פה עם הכולל גימ' אלהים. ועיין גור אריה (בראשית, יח, כג) ודע כי רז"ל במדרש הזה (ב"ר, מט, ח) רמזו דבר נעלם מאד, כי כיון אברהם נגד ג' שמות, "אל", "אלהים", הוי"ה. כי נגד שם "אלהים" שהוא מדת הדין דבר קשות - מלחמה, ונגד שם אל הוא מדת החסד - דבר פיוס, ונגד הוי"ה המיוחד אליו התפלה והרחמים.

ומצד שלילת הרע כתיב (שמות, כג, יג) לא תשא שם אלהים אחרים על פיך. ואף פרעה, פה-רע. אמרו עליו (רקאנטי, ויחי) והנה פרעה היה חכם גדול והיה מכיר שם אלהים ולא היה מכיר השם המיוחד שנגלה למשה. ועיין עמק המלך (שער י"א, פ"ו) כי שם אלהים הם אותיות מליאה, כנזכר בתיקונים, ונודע כי בהסתלקות שם י"ה מא-

להים נשאר אלם, בסוד נאלמית דומיה, וכו', שנשארתי דומם וריקן משם י"ה שבאלהים שהוא החיות הגורם הדיבור.

עינים - שבירה

עינים דתיקון, בחינת עיני ה' משוטטות בכל, ארץ אשר עיני ה' אלהיך בה, השגחה פרטית. ועיין גר"א (אדר"א, בראשית, ב, ד) אלהים מורה על השגחה פרטית על ישראל. אולם מצד שבירת העינים, נסתלק השגחה פרטית, ונגלה השגחה כללית, ולכך כתב (שם, דברים, לג, א) אלהים מורה על התנהגותו עפ"י הטבע בעוה"ז, וז"ס מעשה בראשית שלא נזכר שם שום רק אלהים שהוא הטבע. ועיין ביה"א (ח"ג, טז, ע"ד) שהטבע הוא השליח, והכל ניסים נסתרים. ואזי נקרא בפרטות אלהינו, משפיע עלינו בפרטות, כמ"ש (בראשית, א, א).

ועוד. שם אלהים במילוי יו"ד עולה ש'. וכן עולה ר' כנודע. והם ב' בחינות. וזהו אותיות ש-ב-ר.

עתיק

עיין גר"א (ספר יצירה, פ"א, מ"י) רוח אלקים הנ"ל שהוא עתיק. ובעומק עתיק שם ב"ן, כי המ"ה נשאר לעילא בא"ק. ולכך הוא שורש דשורש הדינים הגנוזים בא"ק. אולם בהתגלותו לתתא רישא דעולם אצילות עליו נאמר כי אחד קראתיו ואין אלהים עמדי (עיין עץ חיים, שער עתיק, רפ"ב, ושער א"א, ספ"ב), שאין בחינת נוק' ניכרת בהם רק עתיק הוה פנים ואחור, ואריך הנוק' בפנים, כנודע. ועיין שמן ששון (שער הכוונות, דרושי יוה"כ, על ה' הוא האלקים). ועיין שעת רצון (זוהר, ח"א, טז, ע"ב). ועיין עמק המלך (שער טז, פי"ז) לכן יוצאים הל"ב אלהים שהם דינים ומתפשטים לש"ך די' נין לזעיר ולשכ"ה דינין לנוקבא, ובכוונת המכוין הוא דקיק ופתוח הקרום בז"א לפעול ולהתפשט פעולת הדין, אבל הקרום של עתיק יומייה הוא סתום ואינו מתפשט בל"ב אלהים הנזכר, רק לפני י"ו של האל"ף דאין, והמספר של הל"ב נמצא שם בכלליות שתי י"ו של האל"ף הנזכרת. אולם עיין בספר יין המשומר, איך אותיות אלהים הם ז' יומין דעתיק. וכן גבורה דעתיק נקרא אלהים (עיין מבוא שערים, שער ג, חלק ב, פ"ו).

אריך

אריך רחמים רבים. ועיין עמק המלך (שער טז, פי"ב, וכן בגר"א ועוד מרבותינו) שם אלהים במילוי יודיין עולה ש' כזה אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם עולה ברחמים. ושורשו כמ"ש שם (שער יז, פ"א) ומן ה' של אהי"ה יוצא שם אלהים. וכן מן ה' אחרונה של הוי"ה, כמ"ש הרבה מרבותינו, וכולו רחמים. ועיין דן ידן (מאמר י) שהביא ג' שמועות מהאריז"ל איך משם הוי"ה יוצא אלהים. א. שם הוי"ה במילוי יודיין ע"ב, וי' אותיות הרי פ"ב, ועוד ד' אותיות פשוטות בין הכל פ"ו. ב. שם הוי"ה במילוי אלפין מ"ה. מ"ם ה"א עולה פ"ו. ג. שם הוי"ה כ"ו. כ"ף ו"ו, המילוי בלבד פ"ו (ועיין להלן ערך קטן תפארת).

אבא

כנודע מוחין דקטנות בשם אלהים (משא"כ בגדלות שם הוי"ה). ובמילוי יודיין הוא מח חכמה דזעיר בקטנות, ובמילוי ההי"ן בבינה דידיה.

אמא

עיין גר"א (ליקוטי הגר"א, קיג) אלהים, גימ' אם - אדם. ועיין שער רצון (זוה"ק, ח"א, טו, ע"ב) שאין שם אלהים שייך בה אלא או כשו"ק נתונים בתוכה בסוד העיבור, או כשנה"י שלה מתלבש בסוד מוחין בגו גופא דז"א. ועיין שקל הקודש שכתב, שם אלהים שהוא משותף בשבע מקומות וכו', אלהים חיים (בינה) אלהים זהו פחד יצחק וכו', אלהים זהו נצח ישראל וכו', אלהים זהו כנסת ישראל, וכו', אלהים סוד מעלת ב"ד של מטה ע' סנהדרין, וכו', אלהים הוא סוד הדינין של מטה בעוה"ז, עיי"ש.

ועוד. אמא סוד צל על ז"א, בסוד סוכה. ושורשו ק"כ צרופי אלהים.

ד"א

"ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ", בחינת ז"א, כנודע. ועיין זוה"ק (משפטים, קיג, ע"ב) ת"ח, בכל עובדא דבראשית לא אתמר שם מלא אלא אלהים אלהים בכל מה דאתברי, וכלהו שם אלהים עד דכל עובדא אשתכלל בע"ש, משאתכשללו כל עובדא אקרי הוי"ה אלקים, שם מלא. ועיין שעת רצון (זוה"ק, ח"א, ד, ע"א) ונקרא ז"א ג"כ שם אלהים, דהא אתחברו ביה אותיות מ' של אימא (והוא עצמו אלה, ופ"ו גימ' אלה) עם אלה שהם ו"ק שלו, נצטרף שם אלהים בז"א. ועיין נהר שלום (כ"ו) יתגדל ויתקדש שמה רבה, בגימ' ו"פ אלהים. ועיין עץ חיים (שער לח, פ"ב, מ"ת) כי שרית עם אלקים, פירוש בקטנות ז"א יש לו מוחין דקטנות בחינת שם אלהים.

נוק'

עיין עץ חיים (דרושי הצלם, דרוש החו"ג, אות ח'. ובדרושי ספירת העומר) שנוק' נקראת ים, ואח"כ נמשך אליה מז"א, ואזי נקראים אלהים.

ועוד. שם ב"ן בנוק' כנודע. ועיין מגלה עמוקות (שלח) ויש בשם אלהים ג"כ שם של ב"ן, כמ"ש ויבואו בני האלהים, כיצד, ה - אותיות אלהים, יג - מילוי, לד - מילוי המילוי, הרי ב"ן.

ועוד. עיין מגלה עמוקות (ואתחנן, אופן קנא) ועי"ז רצה משה ליכנס לא"י בארץ החיים (סוד נוק') להשיג שם אלקים חיים.

ועוד. עיין שער הפסוקים (בשלח) כי הצור הוא מלכות, שהוא רחל נוק' דז"א. והוא שם אלהים במילוי ההי"ן העולה בגימ' צור.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

מילון ערכים בקבלה • עתיק - רדל"א - רישא דלא אתידע

תליתאה, בזה יש ספקות, וכו', זהו מה שאין אנו יודעים כמה בירר ממנו וחברו אליו, עכ"ל.

ובבירור יותר נתבארו הדברים ברמח"ל (קל"ח פתחי חכמה, פתח פה-פט) וז"ל, ענין הרדל"א וספקותיה - ההנהגה "הנעלמת" הוקבעה ברדל"א. מקום ההנהגה לפי ענין התחברות של מ"ה עם ב"ן, הוא ברישא דלא אתידע. ולפי מה שמתנהג בה - נולד ההנהגה בפרצופים. אך בין היא, ובין תולדותיה, אינם מושגים ונודעים כלל, "כי אם לפעמים נראות איזה תנועות בפרצופים שאין שורש נודע", ובאמת הם תולדות מכאן, וכו', כל זה ענין הספקות וכו'. שאין הספקות ההם כמו ספיקות דעלמא, שאנו בספק אם יש דבר אחד, או אם אינו, אלא האמת הוא, כל מה שאנו מזכירים בספיקות - כל אותם הדברים ישנם באמת בה וכו'. וכמו ששמעת כבר, שכל ההנהגה היא אור אחד, שבראות האור ההוא מבינים ההנהגה או הענין ההוא. והנה רדל"א, הוא מין אור אחד "הולך ברצוא ושוב" (ושורשו במטי ולא מטי שבעקודים), שנראים בה כל הענינים האלה, וכו', בדרך אחד מתחלף. ויש חיבור הפכים, וזה פשוט, בדרך הצירוף, שכל הפשוטים מתרכבים כל אחד עם כולם, נמצא חיבוריהם הפכיים ממש, וכו'! אך זה אינו מושג ונראה כלל, היינו שזה השורש אינו נודע, כי אינו מתגלה, וכו', אי אפשר להשיג אותם באמת ולבוא עד תכונתם, וכו'. ברדל"א שולטים כל החיבורים בבת אחת, וכו', והולכים כל הדברים להיות נקבעים בנצחיות (כי עתיק מעתיק את אבי"ע לא"ק), עכ"ל. וכמ"ש בפתחי שערים (נתיב עולם התיקון, פתח כג) וז"ל, שז"ת (ששייכים לאבי"ע) דרדל"א, הוא המקשר הנהגת הזמן עם הנהגת הנצחיות (ע"י ג"ר שבו שקשור לנצחיות, עיי"ש נתיב סדר הפרצופים, פתח ה' ואילך עד סוף הנת"ב).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

כנודע פרצוף עתיק נחלק לשנים, ג"ר וז"ת. ג"ר נקרא רדל"א, רישא דלא אתידע. וז"ת נקרא עתיק יומין, ז' ימים, ז' תחתונות. וכמ"ש בשער הכללים בעץ חיים, וז"ל, ורדל"א נקרא עתיק, ונקרא עתיק סתם, והז' אחרים, מחסד עד מלכות נקרא "עתיק יומין".

וטעם הדבר שנקרא "לא אתידע", מבואר בעץ חיים (שער יא, פ"ח, מ"ת) וז"ל, לבחינת זו הראש קראוהו באדר"ז רישא עלאה דלא אתידע. פירוש, כי הנה בחינת פרצוף עתיק, הג"ר דיליה אינו מתלבשים ומתעלמים כלל תוך א"א, ונשארו בגילוי, כי איננו יכול להשיגו ולהלבישו, ולכך זה הראש נקרא רדל"א. אמנם ז"ת שבו, שהם סוד ז' ימים, אלו הם מתלבשים תוך א"א כנודע, כי לו בהם קצת השגה. ולבחינת אלו הז"ת שלו, הם הנקרא "עתיק יומין", ר"ל עתיק של בחינת ז"ת הנקרא ז' ימי קדם כנודע, ובהם יש קצת השגה וידיעה, עכ"ל. ופעמים אף פרצוף א"א, נקרא עתיק, ונקרא "עתיקא קדישא". וכלשון האוצרות חיים שער עתיק (עץ חיים, שער יב, פ"א) וז"ל, הכתר עצמו של א"א אשר גם הוא נקרא עתיקא קדישא, להיותו בחינת כתר.

ובדקות יותר נקרא "לא ידע", כלשון האדר"ז (האזינו, רפח, ע"א) רישא עלאה עתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין, רישא לכל רישא, דלאו רישא, ו"לא ידע", ולא אתידע מה דהוי ברישא. ופירוש ולא ידע כמ"ש האריז"ל (בפירוש לספד"צ, פ"א) וז"ל, ודע דהוא רישא דלאו רישא, אשר שם חביון עוז העצמות, הוא עצמו אינו משיג מה שיש בו, וזה פירוש ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא, שהוא עצמו לא ידע כאדם שאינו משיג מהות הנשמה שבו, עיי"ש.

וטעם נוסף, שיש בו ספיקות, ולכך נקרא לא אתידע. כמ"ש בעץ חיים (שער יב, פ"א) וז"ל, ולכך אמר דלא אתידע מאי הוי כהאי רישא, לפי שבעתיק דכורא, כבר ביארנו דאתידע מה שיש בה, שהוא כתר משם מ"ה. אבל מה שלוקח מבחינת ב"ן להאי רישא

נדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

הרב איתמר שוורץ

אנציקלופדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ ארה"ב 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה בכתובת rav@bilvavi.net

או בפקס: 03-548-0529 [בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,

נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]